

Brief aan stassen met voornemen tot ingrijpen in de toelating van een ~~7tal~~ Bijlage II (titel overnemen van notitie) imidaclopridhoudende middelen van Bayer Crop Science (nav intrekingsverzoek)

Commented 5.1.2.e Preciese aantal en namen bij 5.1.2.e opvragen of... via DMS: O&I: Juridisch Advies >> Juridisch Advies > 10 Intrekingsverzoeken > INTR 2012-02 Imidaclopridmiddelen

~~Emissie uit kassen~~

1. Welk type voorschrift heeft de voorkeur van het college?
2. Hoe is de getalswaarde te bepalen, d.w.z. aan welke (zuiverings)norm moet worden voldaan om uiteindelijk de normoverschrijdingen op te heffen?
3. Moet de route via het riool als alternatief voor zuivering op het etiket komen?

Het is bekend dat er veel emissie is uit kassen naar oppervlaktewater wat leidt tot normoverschrijding van diverse waterkwaliteitsnormen. Spuiwater (water dat na een aantal malen hergebruik niet langer voldoet als gietwater) en filterspoelwater zijn de belangrijkste emissieroutes. Voor imidacloprid worden in het WVestland op grote schaal de oppervlaktewatervormen overschreden. ~~N.a.v. het intrekingsverzoek van PAN-Europa moet de toelating van imidaclopridhoudende middelen worden heroverwogen.~~

Het Ctgb heeft onderzocht welke vorm van emissiereductie noodzakelijk zou zijn om de overschrijdingen van de waterkwaliteitsnormen in voldoende mate terug te dringen

Relevante zaken daarbij zijn:

1. het type voorschrift: ~~doelvoorschrift, reductiepercentagevoorschrift, of techniekvoorschrift~~
2. de getalswaarde, d.w.z. aan welke (zuiverings)norm moet worden voldaan om uiteindelijk de normoverschrijdingen op te heffen?
3. de route via het riool als alternatief voor zuivering

Het college heeft gekozen voor een doelvoorschrift, d.w.z. het te lozen (spui)water mag niet meer dan een bepaalde concentratie aan imidacloprid bevatten. In overleg hebben de waterschappen aangegeven dat deze wijze van formuleren ook hun voorkeur heeft omdat het een absolute maat is waardoor dit type voorschrift goed handhaafbaar is. Er worden dus geen technieken opgelegd aan de teler en moet de teler zelf metingen verrichten aan het spuiwater. In overleg met de waterschappen is het College van mening dat de teler in staat is om op basis van kennis van de voorhanden technieken dit zelf in te regelen. Het college heeft gekozen voor een doelvoorschrift, d.w.z. het te lozen (spui)water mag niet meer dan xx µg/L bevatten.

Voordelen hiervan zijn dat het duidelijk is voor de handhaving (de waterschappen hebben aangegeven dat deze wijze van formuleren hun voorkeur heeft), en het een absolute maat is, dus kan er geen verwarring over reductiepercentage ontstaan.

Nadelen kunnen zijn dat het lastig is na te gaan voor de teler welk type apparatuur hiervoor nodig is (dat staat niet op etiket) en dat de teler zelf moet kunnen (laten) meten of hij de doelen haalt.

Volgens het College is de teler prima in staat om op basis van kennis van de voorhanden technieken dit zelf in te regelen, en laat een teler geregeld allerlei parameters meten.

In de onderbouwing van het te nemen besluit hoeveel reductie dit daadwerkelijk moet zijn en of dat ook haalbaar is (dit wordt verderop uitgewerkt).

Om de tweede vraag, de hoogte van het doelvoorschrift, te beantwoorden, is het nodig naar de relevante normen en te hanteren verdunningsfactoren te kijken.

Relevante normen

Relevante normen in dit vraagstuk zijn

- KRW normen (deze overrulen de eerder gehanteerde MTR norm):
  - o Jaarlijks gemiddelde norm (AA-EQS): 67 nanogram/L (0.067 µg/L)
  - o Maximaal acceptabele concentratie (MAC): 200 nanogram (0.2 µg/L)
- toelatingsnorm, van 27 nanogram/L (0.027 µg/L) dus strenger dan de AA-EQS.
- toelatingsnorm, momenteel is die 600 nanogram/L (0.6 µg/L). Zie echter deel 2 van de notitie over toelatingsnormaanscherping o.b.v. nieuwe gegevens (Alterra publicatie). De norm komt waarschijnlijk uit op 54 nanogram/L (0.054 µg/L) dus strenger dan de AA-EQS.

De meest strenge norm van bovenstaande normen is de nieuwe toelatingsnorm. Het getal is niet alleen het laagst, maar ook moet aan deze norm worden voldaan in de edge-of-field ditch, de sloot direct naast het perceel, en moet 90% van de metingen hieronder liggen (afgerekend op 90-percentiel).

Voor de AA-EQS geldt dat het gemiddelde van de maandgemiddelden per jaar moet voldoen aan die norm waardoor dit minder streng uitpakt. De MAC is de maximale concentratie die op enig moment mag worden bereikt maar ligt veel hoger dan AA-EQS en nieuwe toelatingsnorm en zal daarom niet kritisch zijn.

De oude toelatingsnorm is verreweg het soepelst.

Aan de toelatingsnorm moet worden voldaan in "the edge-of-field ditch". Ook voor kassen betekent dit dus: de sloot naast het behandelde perceel (waar de kas staat).

De KRW norm geldt in principe voor aangewezen waterlichamen. Echter aangewezen waterlichamen kunnen vele typen oppervlaktewater omvatten, omdat de KRW waterlichamen zijn aangewezen door waterschappen die elk eigen criteria hanteren. Bekend is dat dit meestal geen edge-of-field ditch is. Dit kan echter niet compleet worden uitgesloten. Dit betekent dat mogelijk (regionaal) een andere verdunningsfactor geldt voor de toelatingsnorm (sloot) dan voor de KRW norm (aangewezen waterlichaam), maar dat het het veiligst is uit te gaan van de aanname dat ook sloten moeten voldoen aan de KRW norm.

verdunningsfactor

Vervolgens-Het is van belang te weten wat een realistische inschatting van de verdunningsfactor van de spui vanuit een kas naar de naastgelegen sloot is en deze factor vervolgens ook gebruiken om te berekenen hoeveel reductie in concentratie door zuivering nodig is om beneden de norm te blijven.

Op basis van E een eerste inschatting is gemaakt op basis van de op dit moment aanwezige kennis uit de werkgroep emissie uit bedekte teelten, onderdeel substraatteelt-. Hiervoor is gebruik gemaakt van het prototype van het model door RIVM dat is ontwikkeld door de werkgroep. De schatting van de verdunningsfactor is gedaan voor twee verschillende toepassingschema's.

Onafhankelijk van het toepassingschema is de verdunningsfactor op momenten van pieklozingen ongeveer gelijk, te weten **circa een factor 2**. Deze factor treedt op it is geschat voor de bij situaties waarin er ook daadwerkelijk hoge concentraties in de sloot voorspeld worden. Dit is ook het moment waarop dus de hoogste normoverschrijdingen zijn te verwachten. Voor te schrijven emissiereductie zal dan ook op deze momenten moeten worden gedimensioneerd.

Het College is voornemens Ctgb stelt voor om op basis van bovenstaandede beschikbare kennis en stand van de wetenschap een verdunningsfactor van 2 te hanteren bij het vaststellen van de hoogte van het toegelaten gehalte in spuiwater. Dit betekent dat de acceptabele concentratie in het spuiwater uitkomt op (conservatief afgerond) 0.4-05 µg/L.

Hiermee worden zowel de KRW norm (de AA-EQS) als de toelatingsnorm afgedekt.

Om een concentratie van 0.05 µg/L te halen is een benodigd reductiepercentage voor piekmissies van imidacloprid in spuiwaterconcentratie van 99.95 % noodzakelijk. Dit komt neer op een benodigd reductiepercentage van 95 tot 100 %, afhankelijk van of vanuit de (jaargemiddelde) meetgegevens in oppervlaktewater terug wordt gerekend (95%, alleen relevant voor AA-EQS norm) of vanuit de gemeten of berekende pieken in spuiwaterconcentratie (nagenoeg 100% reductie noodzakelijk).
Eerste publicatie van de nieuwe ontwikkelde methodiek op SETAC 2013 geeft aan dat de concentraties in het spuiwater, en dus de reductie noodzakelijk om tot 0.05 µg/L, nog hoger kunnen gaan uitvallen. Dit zijn preliminaire resultaten, fine tuning van het model is nog gaande.

Bekend is dat er technieken voorhanden zijn om tot 100 % emissiereductie te behalen, wetende:
Opnoemen verschillende technieken met verwijzing naar rapport Beerling et al, WUR glastuinbouw]. En toevoegen van referentie onderin.
Van belang is daarbij dat de koolfilters ook worden toegepast en voldoende worden gecontroleerd.

Moet Is de route via het riool eenals alternatief voor zuiveringeis op het etiket komen?
Op basis van de nieuwe informatie (bovenstaand beschreven modelberekeningen) is alleen heel hoge mate van zuivering toereikend om de normoverschrijdingen voldoende terug te dringen. In dat licht lijkt het niet verantwoord om lozing via RWZI zonder eerst de zuivering toe te passen op het etiket op te nemen.

Voorts is er op dit moment geen adequate methode beschikbaar om te bepalen hoeveel er precies via het riool en RWZI in het oppervlaktewater terecht komt. Ctgb beschikt niet over een uitgewerkte methodiek om dit te berekenen. Wel is vastgesteld dat de RWZI zelf geen schade zou ondervinden van het lozen van spuiwater. Verder geven de antwoorden van het waterschap al aan dat dit lozing via het riool momenteel al is toegestaan. Het heeft dus geen toegevoegde waarde dit op het etiket te vermelden.

Het Collegatgb et iselt daarom voornemend om uitsluitend een zuiveringsvoorschrift op te nemen zonder daarnaast de optie open te houden om het spuiwater zonder zuivering via het riool te lozen.

Lozing via het riool mag dus wel (volgens andere regelgeving, Activiteitenbesluit), maar dan gelden dezelfde zuiveringsvoorschriften als voor directe lozing op oppervlaktewater.

Commented ^{5.1.2.e}: Ik wacht nog op de officiële publicatie. Via de WUR-site krijg ik alleen een web page aimed at general public.

Commented ^{5.1.2.e} Uitbreider.
Erg belangrijk in onderbouwing of dit realistisch is.

Commented [^{5.1.2.e}]: In besluit Kohinor maar dat moeten we hier niet noemen neem ik aan

^{5.1.2.e} Geen probleem toch? Ik heb het laten staan.